

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Arad, az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 ft., 1/2 évre 8 ft., 1/4 évre 5 ft., 1 óra 1 ft. — Vidéken 1 évre 14 ft., 1/2 évre 9 ft., 1/4 évre 6 ft., 1 óra 1 ft. 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 10 kr., minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADNYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Bánffy s a paczifikálás.

— Mutatvány a „Tiszától Bánffy-ig” című röpiratról. —
Budapest, október 4.

Akik felületesen ítélnék, azok nem tartották komoly dolognak azt, hogy Bánffy Dezső báró paczifikálásra vállalkozott. Egész lénye s egész multja mellett bizonyít, mondogatták a nagyszámu kételkedők, hogy éltető eleme a harcz, a legyőzés, az erőszak, de nem a kibékítés, a megnyugtató, a béke.

Mint főispán, szászok és oláhok réme. Mint egyházközségi főgondnok, a legtalálékonyabb, de legmakacsabb elnök. Mint a képviselőház elnöke, — ügyes, ötletes, hajthatatlan. Mint ember, csupa tűz, tevékenység, agilitás és akarat. Hol van hát a kvalifikációja arra, hogy a vállán egy súlyos örökség terhével, gileád balzsamát csepegtesse az emberek és viszonyok égő sebére? — Erős keze, mely csak alkotni tudott s alkotásait kiméletlen erélylyel megvédelmezni, tud-e elég gyöngéd és kiméletlen lenni, mikor a nagy harczok drága gyümölcsét, az egyházipolitikai törvényeket, a hitfelekezeti érzékenységének kimelésével kell majd az életbe átültetni? — Aki több, mint husz éves pályáján mindig csak másoknak parancsolt, s nem érzett soha magával szemben, a magáénál erősebb akaratot, fog-e tudni a viszonyokkal számolni, a helyzetet megalkudni, óvatosan a béke ösvényén járni akkor, mikor az állami hatalom egész teljével rendelkezik, s mikor akaratát oly könnyű lesz a mások akara-

tának és érdekének leigázásával érvényesíteni?

Még barátai közül is így vélekedtek sokan, s nagyon bátor embernek tartották Bánffy Dezső bárót, hogy a még alig lecsendesült tüzhányók felett jákva, amög füstölő romokon, paczifikálásra vállalkozott.

Pedig most már látja az egész világ, jól tette, ha vállalkozott. S nekünk ez a vasakaratu, erős kezű, a maga útjain a lokomotív egyenességével és ellenállhatatlan erejével járó államférfi, nagyon tetszik a paczifikátor hasznos és szükséges szerepében.

Csak az tudja sikerrel folytatni a békítés politikáját, akinek elég ereje van arra is, hogy a rázuduló harczokban megállja helyét. Aki az erő és hatalom jogos öntudatával eltelve, a gyengeség látszata nélkül mutathatja magát nagylelkűnek s kiméletesnek. Csak az vállalkozhatik az ellentétek kiegyenlítésére, aki őszinte, szókimondó, s akinek vonzó egyéni tulajdonai vannak.

Nos, a kormányelnök ilyen. A szász ujságok keserves siránkozásai s a tulzó oláh lapok gyűlölete oly színben tüntette fel őt, mint akinek erőszakosság a főjellembonása. S a magyar közvélemény tájékozatlan része szépen felült a jeremiási siralmaknak. Erő és állhatatosság még nem erőszakosság. Bánffy Dezső báró, mint két erdélyrészi megye főispánja, vaskezettel kormányozta megyéit, mert azt a magasabb állami érdek úgy parancsolta. Őt hódító hadjáratra küldte Tisza egy oly határvarmegyébe, mely az ő főispán-

sága előtt csak névleg tartozott Magyarországhoz. Természetes, hogy ily viszonyok közt a népszerűséget nem kereshette, nem akarthatta mindenki tetszését megnyerni, de akarta egész lelkével a kezére bizott területeken a magyar nemzeti állam kiépítését. Férfikorának legszébb éveit szentelte e hazafias cél szolgálatára s közviszonyaink romlott voltát, a nemes és lovagias érzelmek kihalását mi sem jellemzi jobban annál, hogy azt, amire minden becsületes magyar politikus méltán büszke lehetne, a Bánffy Dezső báró főispánját, mint valami nagy megróvást, vagy gyalázatot emlegetik folyton ellenségei. Azt, ami neki tulajdonképen hervadhatlan, soha el nem muló dicsősége . . .

Messze vezetne tárgyunktól, megrajzolni Bánffy Dezső képét. Őszinte, lebilincselő modorát, emberismeretét, kötelességérzetét, nagy memóriáját, s józan, a legkisebb részletekre is bevilágító értelmét. Itt csak azon tulajdonságát emeljük ki, amelynek kibékítő és kiegyenlítő szerepében nagy hasznát veszi.

Andrássy Gyula óta nem volt magyar államférfi, aki a nemzet kívánságainak oly szerencsés tolmácsa lett volna felfelé, mint a kormányelnök. Tudja a módját, hogy lehet az oly fejedelmi grand signeur nemes szívet valamely nemzeti ügynek megnyerni, aminő a mi jó öreg királyunk. Nyiltsága, magyaros őszintesége, tapintata, szerencsésen közvetít korona és nemzet között. Az Isten is arra teremtette, hogy a kölcsönös félreértés kódét eloszlattva, a korona s a nemzet szívet

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Huszár-roham.

— Elbeszélés. —

Irtá: Megyesy Vilmos.

Kovács László rágyújtott egy cigarettre és egykedvűen nézett a fiára, a ki viszont nagyon nyugtalanul járt föl s alá a szobában.

El se hinné az ember, hogy ennek a még alig szürkülő, gavaléros megjelenésű úrnak már ilyen nagy fia van; huszonhat esztendő fia, a ki huszár főhadnagy és a legsnájdigabb tiszt az egész garnizonban.

A fiu végre megállt az apja előtt, idegesen megpördölte hatalmas barna bajuszát és akadozva szólt.

— Kérlek, gondold meg, hogy egynehány hitelezőm jelentést akar tenni az ezredparancsnoknál . . . Figyelemtettek, hogy annyival inkább bajom lesz ha ez megtörténik, mert . . . no mert . . .

— Csak ki vele bátran! biztatta nyugodt hangon az öreg. Annyival inkább bajod lesz, mert már megelégtelték az eddigi duhaj életmódot. Ugyé, ezt akartad mondani?

A főhadnagy úr mérgesen elfordult.

— Edecs Pista fiam, folytatta az apa; a mit mondtam, mondtam. Megígérted, hogy ismét kifizetem az adósságaidat, de csak azon feltétel alatt, ha felhagysz a legényélet bolondságaival és megházasodol . . . És ennél maradok.

— De hát, föltéve, hogy az efféle csak úgy rá lehet parancsolni az emberre . . . honnan vennék én most feleséget, hirtelenében, egy hónap alatt! . . . Mert nekem egy hónap alatt fizetnem kell!

— Oh, el voltam készülve arra a kifogásra is, hogy házasodnál ugyan, de nem tudsz feleséget találni . . . No hát, kerestem én a számodra és találtam is . . . Kérlek, jöjj haza pünkösdre, hogy megismertesselek vele. Szép is, jó is, gazdag is. Tökéletesen érdemtelen vagy reá. Tehát meg lehetsz elégedve a választással. Ha elveszed, szent a béke. Ha nem veszed el, vége a barátságának.

Pista bámulva tekintett az apjára, a ki olyan közömbösen mondotta mindezeket, mint ha a legegyszerűbb dolgról volna szó.

— Nagyszerű . . . igazán nagyszerű! puffogta aztán a fiu és dühösen rántott egyet a blouze-án. Ilyent soha életében nem hallottam!

— Megiehet, hogy nem hallottál. De én szolgálhatok neked egy épen ilyen esettel.

— Bizonyosan valami regényből.

— Nem, hanem saját életemből. Őszintén bevallom, Pista fiam, hogy annak idejében épen úgy jártam, mint a hogy most te fogsz járni. Huszár-tiszt voltam, épen úgy, mint te. Lumpoltam és adósságokat csináltam, épen úgy, mint te. Szorongattak a hitelezőim, épen úgy, mint téged. Az apám egynéhányszor kifizette az adósságaimat, épen úgy, mint én a tiédet. Egyszer aztán az én apám is feltételül tűzte, hogy házasodjam meg. Huzalkodtam,

épen úgy, mint te. Hanem az apám nem hagyta magát, épen úgy, a mint én nem fogom hagyni magamat. Azt mondtam, hogy abba idő telik, a mig az ember jóra való feleséget kap. Erre ő nyomban azt felelte, hogy legyen nyugodt, mert ő már választott a számomra. Azt gondoltam, hogy az öreg bolondozik, a mint hogy te is körülbelül ugyanezt gondold most rólam. De végre is muszáj volt elvennem az apám választottját, épen úgy, a mint muszáj lesz neked elvenned azt a kit a számodra kiszemeltem.

A fiu szólni akart, de az öreg folytatta:

— És a te helyzeted sokkal előnyösebb, mint a milyen az enyém volt. Mert én csak hadnagy voltam és huszonkét éves; te főhadnagy vagy és huszonhat éves. A rézemre választott menyasszony huszonnyolcz éves volt; tehát hat évvel idősebb, mint én. A te menyasszonyod tizenhét éves; tehát náladnál kilencz esztendővel fiatalabb. Mindezek nem kicsinylendő előnyök az én akkori helyzetemben képest. De azért, hidd el, hogy nagyon boldogan éltem néhai jó, édes anyáddal és sohasem volt okom megbánni, hogy erőszakkal tetted férjévé. Egészen bizonyos, hogy te is csakhamar áldani fogsz engem azért, hogy gyakoroltam irányodban az apám praksisát.

Az öreg elhallgatott. A főhadnagy pedig ingerülten válaszolt;

— Ugy beszélsz, mintha mindez már befejezett tény volna . . . mintha nekem egy

oly közel hozza ismét egymáshoz, hogy ezeréves fennállásunk diadalünnepén ez a nagyszerű összhang országvilágnak documentáltassék.

Elismerjük, hogy a miniszterelnök, aki a korona kegyének és jóindulatának verőfényes utain jár, csak akkor teljesíti híven kötelességét, ha felfelé a népakaratnak igaz tolmácsa lesz. Ha nemcsak a kellemes s a kedveset, de a kevésbé kellemes dolgokat is híven feltárja az uralkodó előtt.

Már eddig is láthatta a nemzet sok vigasztaló jelből, hogy Bánffy Dezső báró ebben az értelemben fogja fel hivatását. De jól fogja fel szerepét abban az értelemben is, hogy a nemzeti politika szükségleteire fel tudja hívni az illetékes körök figyelmét. A székelykatonai akadémia kérdésének a helyszínén való tanulmányozása, — a magyar udvartartás problémájának oly előkészítése, hogy az már, — egy félhivatalos újság szerint — a megbeszélés és tanácskozás stádiumán jóval túl van, a magyar nyelv jogainak megóvása még oly irányban is, ahol az ő előtte szokásban nem volt, s a millenium ünnepének készülétei melyeken a magyar államiság souverénitása impozánsan fog ki-domborodni: mindezek azt bizonyítják, hogy a Bánffy báró kormányzata a magyar nemzeti irányhoz mindig hű marad. Aki nézeteit és gondolkodását közelről ismeri, az tudja, hogy ez az államférfi a nemzeti eszme szerencsés csillagzata alatt született, s hogy tőle a nemzeti eszme fejlesztése és megerősítése körül sok üdvös dolgot várhatunk.

De hát a paczifikálás munkája minden téren folyik. A még hátralevő egyházpolitikai javaslatok sorsa már nem okoz fejtörést. A peerschub ugyan a liberális főrendek szavazatát jelentékenyen megnövelte, de Bánffy Dezső báró a peerschubot az egyházpolitikától teljesen függetlenül ajánlotta a koronának elfogadásra, mert a kormányelnök nem tartotta volna illő és loyális dolognak, a koronát ily par excellence pártszínezetű kérdésben állásfoglalásra bírni.

A katolikus püspöki kar közös pástorlevele arra mutat, hogy a magyar főpapság hagyományos hazafisága felülkerek-

kedett s aggodalommal kerülte el még a látszatát is annak, hogy az ultramontán néppárt országháborító mozgalmát helyesli.

A július havában kiadott kormányrendeletek alapján néhány nap múlva az egyházpolitikai törvények hatálya életbe lép. E végrehajtási rendeletekben a kormány tekintettel van a felekezetek érzékenységre, s a vallásos érzület szüzi virágát még csak érinteni is óvakodik.

Igen, a paczifikálás nagy műve sikerülni fog, különben a magyar király nem hangoztatta volna Kolozsvárt oly határozottsággal s annyi reménnyel az egyház és állam közti békét

A magyar nemzet pedig méltó önérettel nézhet vissza a lefolyt évek nagy reformküzdelmére, melyben annélkül győzött, hogy az egyház legyőzöttnek érezhetné magát.

Itt nincs értelme e szörnyű mondatnak: vae victis!

Mert nincs legyőzve itt senki, sem párt, sem felekezet, sem néposztály, hanem egyszerűen — győzött a haza. —

NYÁRY GYULA dr.

BELFÖLD.

Olasz elismerés. A „Perseveranza“ egy vezércikkében a magyar pénzügyminiszter exorzéjával foglalkozik és szerencsét kíván Magyarországnak elhatározott, liberális kormányához, mely végleg elnyomta a reakcionáriusokat és antiliberalisokat, ellentétben Ausztriával, ahol a népámitók uralkodnak.

A zónatarifa felemelése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, október 4.

Erős trombitaszóval hirdette az ellenzék az egész világnak, hogy a magyar királyi államvasutak háztartásában örült gazdálkodás és anyagi ziláltság uralkodik és hogy ez az előkelő állami intézet a részleges bukás előtt áll. Csak az állam részéről teendő roppant pénzbeli megerősítés lenne még képes az államvasutakat a biztos romlástól megmenteni. Megczáfolhatatlan bizonyítékul a kilátásba helyezett 80 milliós kölcsönre és a személy- és árudíj-szabás tervezett felemelésére hivatkoznak. — Igaz, a magyar államvasutak, tekintettel a

befektetett majdnem egy milliárd forintot tevő óriási tőkére, alig jövedelmeznek két százalékot, de a tervezett vasuti kölcsön nem e jövedelem emelésére szolgál és nem az állítólag elhanyagolt alépitmény és az üzemeszközök állítólagos megbízhatatlan volta képezi e művelet kényszerítő okait.

A kereskedelmi forgalom egyre nagyobbodó követelményei, a mezőgazdaság érdekeinek szolgáló berendezések sürgős szüksége, a folyton emelkedő áru- és személyforgalom tesz sürgősen és elengedhetlenül szükségessé az alapos és praktikus reformot. Az ország közigazgatási érdekei, a gyors és akadálytalan közlekedés a főváros és vidék közt, a közigazgatás intéző, ellenőrző és végrehajtó közegei közt; a kereskedelmi forgalom gyors értesülése — egyik főfeltétele — sürgős szükségé teszi az interurbán telefonhálózat felállítását. A tartós kocsihányt megszüntetni, a zavartalan közlekedést biztosítani, a közigazgatást emelni kell. Ezeknek a nagy céloknak szolgál a kölcsön és a hazafias érzelmű ellenzéknek nem szabad elitélnie az igénybe vett egyedüli eszközt, tekintve a nagy célokat.

A zónatarifa felemelését úgy a teher-, mint a személyforgalomban 1896. jan. 1-én léptetik életbe. A kérdés még a legbehatóbb tanulmány tárgya és minden kommentár korai, amely e reform irányával, terjedelmével és horderejével foglalkozik. Az árutarifa reformja néhány oly árufajra szorítkozik, melyek más árukkal szemben túlságos kedvezésben részesülnek és a díjtétel csekély emelését könnyen kibírják. A szomszédos forgalom díj-szabása változatlan marad, mezőgazdasági termékeket a távolsági forgalomban sem érint a reform.

A személyforgalmat illetőleg hiteles forrástól merítjük azt az értesülést, hogy a harmadik osztályú személydíj-szabás sem anyagi emelést, sem a távolságot illető korlátozást nem szenved. A második osztályú személydíj-szabása minden viszonylatban változatlan marad és csak a tizenkettedik és tizenharmadik zónában történik a tarifának egy csekély kikerekítése felfelé. Az első osztályra vonatkozólag jelenthetjük, hogy itt lényegesen emelni szándékszanak a díj-szabást. E reform azonban a lakosságnak csak azt a részét illeti, amelyet a

szavam se lenne a dologhoz... Hiszen ez nyilvánvaló erőszak... ez...

— Csak nyugodtan, édes fiam, csak nyugodtan! Vágott közbe Kovács László rendíthetetlen hidegvérrel. Meggondolhatnád legalább azt, hogy jelenleg a vendéged vagyok, a kinek bizonyos udvariassággal tartozol.

— Bocssás meg, de fölfoghatod, hogy ilyen körülmények között...

— Jól van, jól. Elismerem, hogy reád nézve a kérdés fontos és nyugtalanító. De hát reám nézve is az. Mert nem lehet közömbös előttem, hogy a fiam tisztességes emberré váljék.

— Édes apám! kiáltá Pista méltatlankodva.

— Hagyd el... tudom magamról, hogy az ilyesmi a Kovácsoknál bizonyos küzdelembe kerül. Féktelenül bolond vér vagyunk. Es probatum est, hogy ezen a bajon csak a házasság segít. Nekem is roppantul zokon esett kezdetben az orvosság. De aztán hozzá szoktam. Sőt megszerettem.

— Az más...

— Miért volna más? Mindazokban a boldogságokban, a melyeket te elkövetsz, saját magamra ismerem. En is épen úgy tettem. Vér szerint, életmód szerint, sőt még foglalkozás szerint is ugyanaz vagy, a ki én voltam. Allapot és betegség tökéletesen egyforma. Tehát a gyógykezelésnek is egyformának kell lennie.

A főhadnagy úrból most megint kitört a keserűség:

— És vajjon miféle falusi libát akarsz a

nyakamba akasztani! Mert az biztos, hogy liba. Hiszen az az egész vidék, a hol most lakol, két stációval van az isten háta mögött. Es az a tizenhét éves angyal, a ki így látatlanban rákötötte magát egy huszár-főhadnagra, bizonyosan ama vidéknek termése. Simitott haju, szende leányzó, a ki a fogai közül beszél, rozmaringot tenyész, kártyát vett a javas asszonnyal és vasárnaponként „hogy tetszik“-et játszik, Kutba estem, ki huz ki!... Igazán kitünő terv, hogy én ezt a hölgyet feleségül vegyem!

— Hát, édes fiam, akármennyire az isten hátamögött van az a vidék, onnan fizetődtek mindkettőnknek az adósságai és az adja meg mindkettőnknek az uri módot. És egykor majd ép oly kedves otthonodda lesz, mint most nekem... A mi pedig Erdős Annuskát illeti, a kit neked feleségül szántam, nem épen a mi elmaradt vidékünkéről való, de azért csakugyan nem valami nagyvilági dáma. Előkelő családnak egyszerűen, jól nevelt gyermeke, a kiből bizonyosan pompás kis feleség válik.

— No hát nem válik! szölt Pista mérgesen Számomra leginkább nem válik!... Mit törődöm én azzal, hogy anno dazumal veled is így bántak!... Nevetséges argumentum... Ha veled megtehették, nem következés, hogy velem is megtehessék. Ha te ilyen kurtán-furcsán becsapattad magadat egy fölerőszakolt hajadonnal...

— Pista, vigyázz, mert most az édes anyádat káromlod! Vágott közbe Kovács László, emelt hangon.

A főhadnagnak torkán akadt a szó és ijedten nézett atyjára. Aztán elfordult. Valóban, öntudatlanul káromolta most azt az édes, bájos asszonyt, a kit annyira bálványozott és a ki annyira szeretettel nevelte, gondozta őt... Hirtelen feltámadt emlékeiben a szomorú jelenet, a mikor ő mint fiatal hadapród, anyja halalos ágyához sietett. Láta, hogy a kintől eltorzult fehér arc miként válik ismét széppé, mosolygóvá, mikor a haldokló tekintete ő reá esik. Érezte ismét a forró, végtelen csókot, melylyel a szegény asszony őt magához ölelte. Hallotta ismét a mérhetlen bensőségű sohajtást: Drága, egyetlen gyermekem!... Aztán erőtlentül lehanyatlottak azok a sovány karok és mindenek vége volt...

Pista odaszorította izzó homlokát az ablak üvegéhez és kitekintett az utazásra. De nem látott semmit. A szeméi tele voltak könnyel... Még sem olyan nevetséges az az argumentum...

Kovács László úgy tett, mintha nem venne észre a fia megindultságát. Megnézte az óráját és aztán nyugodtan szölt:

— Egyébiránt a többi majd meglátjuk pünkösdkor, otthon. Remélem, hogy ha megismered Annuskát, különb véleményed lesz felőle, mint most... Nem sajnáltam egy egész éjszakai utazást, hogy személyesen közölhessem veled elhatározásomat. De most sietnem kell, hogy le ne késsek a déli vonatról, mert otthon vár a gazdaság...

Tehát pünkösdkor, Pista fiam...

(Folytatás következik.)

személydijszabás emelése már csak azért sem érinthet kellemetlenül, mert ez emelésért európai vasutakon sehol sem létező és nem is sejtett előkelő kényelmet kap cserébe. Az összes első osztályú személyszállító kocsikat a legnagyobb amerikai kényelemmel berendezett kocsikkal fogják felcserélni.

A gyakorlati tapasztalat, melyet az utolsó évek forgalmából merítettek, ellenállhatlanul az itt megjelölt irányba terelik az intéző köröket és plausibilis ellenzék, tekintettel a magas ozélokra és az alkalmazott s egyedül lehetséges eszközökre, szóhoz sem juthat. A tervezett ellenzéai mennydörgés, mint szinpadai mennydörgés fog elhangzani és a magyar királyi államvasutakat ez a bölcs forgalmi politika a biztos fejlődéshez vezeti.

A vegyes házasságok megáldása.

— Az aradi rabbi nyilatkozata. —

A kötelező polgári házasság életbeléptetése aktuálisá tette azt a kérdést, hogy azok a vegyes házasságok, amelyeket keresztények nem keresztényekkel kötnek, részeshelhetnek-e egyházi megáldásban, vagy sem? A katolikus egyházjog szerint a cultus disparitas házassági akadály.

A protestáns egyházak tudvalevőleg már hetekkel ezelőtt nyilatkoztak, még pedig liberális szellemben. Kimondták, hogy az ilyen vegyes házasság is megáldható. A zsidó felekezet hivatalos állásfoglalása azonban még hátra van, mert eddig a hitközségeknek semmiféle kötelező megállapodása nem került nyilvánosságra.

Hanem a kezdő és irányadó lépés már megtörtént a zsidóság körében is. Az aradi zsidó hitközség kebeléből indult ki, amely hitközség az ország egyik legvirágzóbb és legintelligensebb hitközsége, s amelynek történeti szerepe van a hazai zsidóság magyarosodásában.

Chorin Aron, a zsidók magyarságának egyik uttörője s a magyar zsidók egyik legfőbb büszkesége, aradi főrabbi volt. Az aradi ódon zsinagógában magyar szó hangzott már a negyvenes évek elején. Es a Chorin Áron hitközsége azóta mindenkor az első között volt a hazaság és modernség dolgában.

A hitközség mostani lelkipásztora, dr. Rosenberg Sándor, híven követi kitűnő elődének a nyomdokait. Mikor az egyházpolitikai küzdelmekbe lelkesülten szóltak bele az ország törvényhatóságai, Arad szabad királyi város közgyűlési termében az aradi zsidó pap volt a szabad elvűség leglelkesebb szószólója. A minap is, a zsidók nagy ünnepén, hazafias templomi beszédben dícsőítette a jeles hitszónok az egyházpolitikai vívmányokat.

Dr. Rosenberg Sándor mondott elsőnek véleményét arra a kérdésre is, hogy megáldhatja-e a zsidó pap a zsidó és keresztény között kötött házasságot. Memorandumot intézett hitközségének képviselőtestületéhez s abban azt javasolta, hogy ha zsidó fél kéri, a rabbi adja meg az egyházi áldást, kivéve azt az esetet, ha biztos tudomása van olyan közjegyzői okirat létezéséről, amelyben a jegyések arra kötelezik magukat, hogy minden gyermeküket kereszténynek nevelik.

A hazafias zsidó papot emiatt erősen megtámadta egy zsidó felekezeti újság. Dr. Rosenberg erre a támadásra annak a lapnak a szerkesztőjéhez intézett következő nyílt levéllel válaszolt:

Tisztelt szerkesztő ur!

Lapjának legutóbbi számában az aradi főrabbi reformja czimvel közölt cikkre készséggel reflektálnék és polémiába is bocsátkoznám önnel, kimutatva azt, hogy

nemcsak a tóra és a próféták, hanem a talmudbölcsök vallásos szellemében is meg van engedve egy zsidó és keresztény házaspárra csupán a papi áldás adásának humánus tette, ha ön saját levében csak mint talmudtudós szólott volna indítványom ellen. De mivel ön már mint előre megjósoló próféta is az egész magyarhoni rabbikar nevében tiltakozik az ilyen emberséges javaslat ellen, nem fogok és nem tudok vitakozásra kelni, mert én a Cion-szentély ledűlése óta nagyon is gyanús prófétaival nem foglalkozom.

Azonban mégis bátorkodom a következő megjegyzést tenni. Ha osakugyan — amint ön megjósolta — a szívben és szellemben igazán művelt, felvilágosodott rabbijaink — az ortodox rabbikról persze nem beszélhetek — oda nyilatkoznának, hogy Mózes, a próféták és talmudbölcsök zsidóvallása nem ille g sem emelkedhetik a türelmesség és a humanitás ama magaslatára, melyen Luther keresztény egyháza tényleg áll, hanem meg kell maradni neki a merev, kiengesztelhetetlen non possumus álláspontján: úgy igen számos fenkölt szellemű, humanusan érző magyar zsidót mély szégyen töltene el a fölött, hogy annak a vallásnak a nevében, amelynek prófétája már évezredek előtt hirdette: „Hiszen egy közös mennyebeli atyánk van, egy Isten teremtett bennünket, miért legyünk hűtelenek egymás iránt”, és amelytől maga Luther is megtanulta a türelmesség eme szent elvét, meg kellene tagadnunk hittestvérünköt is a lelkiismereti megnyugtatóására kívánt papi áldást csak azért, mert ő a világi hatóság előtt kereszténynek kelt egybe.

Vegyük például a következő esetet. Egy protestáns hitű férfit mintán polgári házasságot kötött egy zsidó nővel, azonnal elmeny hitvesével együtt a református vagy evangélikus templomba és ottan megkapták az óhajtott lelkési áldást is, ellenben ugyanaz a zsidó hitves, aki viszont a papi áldást kívánja a zsinagógában, szívtelenül elutasítatik: vajjon — kérdem — mit fog ez a zsidó nő osekledni? Talán el fogja használni keresztény férjét? Biztosan nem, hanem el fog pártolni egy olyan vallástól, mely nem képes csak némileg is oly türelmes lenni, mint férjének a vallása.

Tegye kezét szívére, tisztelt szerkesztő ur és feleljen erre: Nem volna-e a non possumusnak ily veszélyes eljárása nagyobb, de sokkal nagyobb bűn a mi vallásunk iránt, mint ama látszat osekély ténye, mely szerint — mint ön féltékenyen állítja — sokan azt fogják vélni, hogy a mi vallásunk is szentesíti a vegyes házasságot? Valóban csak az előbbi volna a nagy bűn és a még nagyobb hiba; mert minden vallástörvénybeli ok nélkül, csupán a látszat elkerülése végett, ön ön magunk taszítaná nekünk a zsidó hivat vallásfelekezetünk kebeléből holott épen most nekünk, zsidó papoknak oda kellene törekednünk, hogy őket a mi vallásunkban rejlt türelmes és szeretetteljes elvek kötelékével meg szorosabban hozzá osatoljuk. Tehetjük is ezt, hála a mi Istenben való hitünknek. Mert nekünk zsidóknak nincsen dogmánk, amely tiltaná azt, hogy még megáldani sem szabad olyan zsidót a zsinagógában, aki házas frigyét kötött keresztényvel a világi hatóság előtt.

Mert mi tulajdonképen az a zsinagóga? Egy kőből és fából épült ház, ahol az egy Isten imáadására egybegyűlnek a zsidó hives; de maga a ház nem bir, mint a katolikus templom, valamely vallásos szentséggel, amelyet meg lehetne fertőztetni az által, hogy ottan áldást adnak egy vegyes-hitű házaspárra, valamint meg nem lehet fertőztetni a zsidó temetőnek a talaját, amiben még egy pogányt is el kell temetnünk, ha nincs számára más helyiség. — Es mi az a zsidó pap, hogy ön azt mondja: a hitközség papjaként nem adhatja ő a kívánt áldást vegyeshitű házásokra? Hát bir-e a zsidó pap, mint a katolikus pap, különös szentséggel, hogy majd róla is állíthatják, hogy ő szentesíti a vegyes házasságot adott áldásával?

Nem, uram; ön épp úgy, mint minden zsidó, tudja, hogy nem a zsinagóga szentsége és nem a zsidó pap áldása, amely el is maradhat, hanem kizárólag a Kidusin előszabott szertartása szentesíti meg vallásunk szerint a házas frigyét. Azért tehát mit sem kell a látszat-tól féltünk. Amde igazi szentséget hozunk mi a zsinagógába, ha beleviszük

a vallásos türelmesség és a humanitás szellemét; és a szentség valódi isteni dicsfényével környezzük mi ősi vallásunkat, ha szigorú törvényei megóvása mellett, bebizonyítjuk a civilizált emberiség előtt, hogy az általános emberszeretet, vallásunk eme legfenségebb alaptörvénye, megparancsolja papjainak, hogy áldják meg mindazokat a zsidókat és nemzsidókat is, akik ezt mint házasok forrón óhajtják. Mert osakis nyájas, emberséges eljárás által fogjuk mi zsidó hivesinkben a tudatot megerősíteni, hogy ők — bár vegyes házasfrigyét kötöttek — nincsenek kitesztva vallásfelekezetünk köréből, hanem igenis zsidó hittestvéreink maradtak, akikől mi áldozatkész lelkesedést követelhetünk felekezeti életünk fentartására és dicső emelésére.

Végül még megnyugtatom a tisztelt szerkesztő urat a felől, hogy én mint zsidó pap nem „prozelitákat csináló” reverzálisokra, sőt még arra sem gondoltam, hogy kerdezzük meg az illető házasságot, mely vallásban fogják születendő gyermekeiket neveltetni; hanem egyedül arra ózdoztam, hogy ha a zsidó lelkésznek biztos tudomása van oly közjegyzői okmány létezéséről, amely előre meghatározza, hogy jövődó magzataik keresztények legyenek, úgy jogában álljon a kívánt áldást megtagadni. Midőn személyemet illetőleg bátor vagyok a félrevezetés vádját, amelyet ismert jellemem és vallásos meggyőződésemm nyílt, őszinte kifejezése meg nem érdemelnek, határozottan visszautasítani, maradtam tisztelettel

Dr. ROSENBERG SÁNDOR,
aradi főrabbi.

IDŐJÁRAS.

Legnyomás: reggel 7 órakor 759.7 milliméter, délután 2 órakor 753.8 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° + 8.8, délután 2 órakor C° + 16.8. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor N. 4. délután 2 órakor EN. 5. Felhőzet: reggel többnyire derült, délután félderült. Csapadék az aróbbi 24 órában: 5 milliméter.

A megrongált vértanuszobor rácsozat.

— október 4.

Nem tudni ozélatos rosszindulat, vagy a beszámíthatlan állapot vezette-e a merénylő kezét, az az egy azonban bizonyos, hogy az aradi tizenhárom vértanu szobornak rácsozatát eddig ismeretlen tettesek oly módon rongálták meg, hogy magán a rácson a külérőszak határozott nyomai látszanak.

A polgárság, mely tudomást vett a sajnálatos esetről, az ideig nem értesült arról, hogy mit eredményezett az es ügyben megindított rendőri nyomozat.

Epen ezért tegnap Müller Károly, az aradi függetlenségi párt elnöke lakására egy bizalmas értekezletet hívott össze, melyen számosan jelentek meg.

Igy többek hozzászólása után kimondotta az értekezlet, hogy a szerdai közgyűlésen interpellációt intéznek a polgármesterhez és a főkapitányhoz.

Ez interpelláció, illetve az azokra adandó válasz lesz hivatva kideríteni, ha vajjon a szoborrács megrongálása egy, esetleg több, de beszámíthatlan egyén kihágása, avagy merénylet számba menő megsértése a nemzeti kegyeletnek?

A polgármesterhez intézendő interpellációban az iránt intéznek kérdést, van-e tudomása a polgármesternek a sajnós esetről, s a már megejtett vizsgálatról? S ha igen, mit szándékozik tenni a jövődében a hasonló inzultusok elkerülhetésére.

A főkapitányhoz intézendő részben pedig határozott felvilágosítást kér az interpelláció a nyomozatról, s arról, hogy mit tett eddig a főkapitány a nemzeti műemlék megvédeltségére?

Ha a válaszok kielégítők lesznek, úgy az ügy befejezést nyert, ellenkezőleg Müller Károlyt felhatalmazta, az értekezlet egy népgyűlés egybehívására, mely a nemzeti kegyelet megsértése ellen tiltakozva, a maga módja szerint kérjen elégtételt a merénylőktől.

IDOJOSLAS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Október 5. —

Változó felhőzet. — Északon csapadék. — Enyhe.

Külföldi hírlapírók Szegeden.

— Saját tudósítónktól. —

Szeged, október 4.

Kitünő vendégek érkeztek ma reggel 7 óra 40 perczkor külön vonaton Szegedre, Budapestről több fővárosi író kíséretében.

A világsajtó neves képviselői, kik az „Ott-hon“ meghívására lejöttek Magyarországra az ezredéves kiállítás előkészületeinek megtekintésére, s a fővárosból lerándultak közénk, hogy megnézzék a 16 év előtti árvíz-katasztrófa által romba dőlött metropolisát az Alföldnek, melynek nullámsírjából való föltámasztásáért akkor nagy akociót fejtettek ki ők is. részvétet keltve hírlapírói tollukkal az egész világban.

A külföldi újságírókat Lázár György h. polgármester és Pálffy Viktor katonai tanácsnok üdvözölték a „Szeged“ állomáson, hol a Dugonics Társaság tagjai, az összes szegedi újságírók és óriás közönség gyűlt egybe annak a tiszteletnek és hálának a kifejezéséül, melylyel Szeged városa tartozik a jeles zsurnalisztáknak.

Az állomásról a város diszfogatain kívül 40 bérkocsin vonultak be a városba, s itt a „Tisza“ szállóba szálltak. Az elszállásolás után fogatokon bejárták az egész várost, megtekintvén annak nevezetesebb intézményeit. Tíz órakor villás reggeli volt a részükre a „Tiszában“, melyen számosan vettek részt a város előkelőségei közül.

A még folyton épülő Szeged szépsége, rendezettsége meglepte a külföldi vendégeket, aminek kifejezést is adtak, azzal az igérettel, hogy lapjukban hosszasan megemlékeznek a látottakról.

A hírlapírók, kik délben már eltávoztak körünkől, névsora ez:

Winternitz Jakob, a bécsi „Concordia“ elnöke, Szepesánszky Alfréd, a külföldi sajtó szövetségének szindikátja, Singer Vilmos (Neues Wiener Tagblatt), dr. Meiszner János (Kölnische Zeitung), dr. Frydmann Marcell (Fremdenblatt), dr. Horovitz János (Daily Chronicle), Spiegel Eduard (a Concordia tagja), Singer Zsigmond (Neue Freie Presse), dr. Frey Gyula (Standard), Bauer Julius (Concordia), Beiling Charles (Journal des Debats), dr. Bunzl Arthur (Volkszeitung), Basch Ludwig (Extrablatt), Chiavacci Vincze (Concordia), dr. Ehrlich (Concordia), Epstein Móricz (Concordia), Fischl Ludwig (Volkszeitung), dr. Friedjung Henrik, Frydmann Marcell dr. (Fremdenblatt), Fuchs Móricz (Neue Freie Presse), dr. Ganz Hugó (Frankfurter Zeitung), dr. Greiml H. (Hamburger Nachrichten), Gioller Balduin (Concordia), Hermann W. (Berliner Tagblatt), Kirschner S. (Weltblatt), Koller Karl (Vaterland), Kornriedl Julius (Neues Wiener Tagblatt), Kozmian N. (Czas), Lejter Friedrich (Concordia), Löwy Julius (Concordia), dr. Lucio (Corriere della Sera Milano u. Tribuna), Nevlinszky Michael (Corr. de l'Est), dr. Percival (Pall Mall Gazette), Rive G. J. (Nieuw Rotterdamische Courant), Salkind Leo (Novosti), Sterne Felix (Presse), Wechselt József (Neues Wiener Journal), dr. Zweibrück (Hannover).

HIREK.

Október 5. Szombat. Róm. kath. naptár: Karola. — Protestáns naptár: Karola. — Izraelita naptár: S. Chol. Ham. — Görög-keleti naptár (szeptember 23.): Szt. Iván fogsága. — A nap két óra 6 perczkor, nyugszik 5 óra 31 perczkor.

Szabadságharzi emléktárgyak országos muzeuma (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan.

Kölcsey-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 2—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

Október 6.

— Meghívás. —

Aradváros polgársága az idén is szokásos kegyelettel rója le a 13 vértanu iránt érzett háláját.

Ezen ezélelől f. é. október hó 5-én (szombaton) d. e. 9 óra kór hazafias gyász-ünnepet rendez, melyre Arad szab. kir. város és Aradmegye összes köz és magán hivatalok

tisztviselőit, az összes iskolák tanárait, tanítóit mindkét nembeli tanuló ifjuságát, az összes egyesületeket, társaságokat és Aradváros n. é. közönségét van szerencsénk tisztelettel meghívni.

Arad, 1895. okt. 2-án.

A „Kölcsey Egyesület“ ünnepélyt rendező bizottsága nevében:

Varjassy Árpád, Kovács Vincze,
a Kölcsey-Egyesület elnöke. a rend.-bizottság jegyzője.

Az ünnepségek sorrendje:]

1. Október hó 5-én reggel 9 órakor gyászmise a róm. kath. templomban.

2. A templomból a vértanu szobrához (szabadságtér) való vonulás,

3. Gyászdal, éneklí a makói polgári daloskör.

4. Elnöki megnyitó, elmondja: Edvi Illés László ur, a „Kölcsey Egyesület“ elnöke. Szónok Aradváros nevében megkoszoruzza a vértanu szobrát.

5. A budapesti egyetemi kör küldöttsége emlékbeszéd kísérete mellett megkoszoruzza a szobrot.

6. Alkalmi dal, éneklí: az aradi „Kölcsey daloskör.“

7. Zene kísérete mellett kivonulás a vesztőhelyhez.

8. Alkalmi dal, éneklí az aradi dalegylet.

9. Emlékbeszéd, írta és elmondja: dr. Keresztes Gyula ur.

10. A „Tizenhárom“ költemény, írta: dr. Várady Antal, szavalja: Tompa Kálmán színművész ur.

11. A küldöttségek bezzédek kísérete mellett megkoszoruzzák az emlékoszlopot.

12. Gyászdal, éneklí: a makói polgári daloskör

— A király nevenapja. Ó felsége a király nevenapját tegnap is nagy diszszel ünnepelte meg Arad polgársága. A város zászlódiszt öltött, a templom tornyában ünnepélyesen szüggtek a harangok. Az ő felsége tiszteletére bemutatott zenés misén Csák Csizjék tartományi főnök ozelebrált fényes segédlettel. A padokban ott láttuk Fábrián László főispánt a megyei tisztviselői kar, Salacz Gyula kir. tanácsos polgármestert a városi tisztviselői kar élén, azonkívül a helybeli hatóságok, testületek, tanintézetek fejeit. A várbán szintén mutatattak be misét ő Felsége tiszteletére, s a katonák egész nap diszt viseltek.

— Az aradi hírlapírók és írók köre az október 6-iki gyászünnepélyen testületileg veszt részt a vértanu szobrára koszorúthelyez; felkéretnek tehát a kör s a választmány t. tagjai, hogy ma reggel 1/9 órakor a kör helyiségében mennél nagyobb számban megjelenjen sziveskedjenek. Indulás a gyászmisére 3/4 órakor. Brankovics György elnök. Hrabovszky Lajos titkár.

— Károlyi Tibor gróf betegsége. Mély részvéttel értesülünk, hogy Károlyi Tibor gr. aradmegyei nagybirtokos, a főrendiház második alelnöke, mácsai birtokán orbánczban súlyosan megbetegedett. Allapota oly aggasztó, hogy a családtagok mind a beteg ágyához siettek.

— Az új önkéntesek. Az október elseje minden évben meghozza a maga új önkénteseit. Az 1894/5 éviök a hosszadalmas hadgyakorlat miatt még ki sem vetkőzhettek, s az új önkéntesek máris bevonultak. Elsején orvosi felülvizsgálat alá vetették őket, s a nagy számú csoportból 30 vált be. Azuta gyakorlatoznak, s ugyancsak nehezükre esik a fáradságos munka a kényelmes ozivil-élet után. Az új önkéntesek a következők:

Fischer József, Ludig István, Szalay Kálmán, Szántay Lajos, Cichini József, Szabó Sándor, Szathmáry Béla, Szedoglavich Béla, Marosi Miklós, Szöllőssy Jenő dr., Verzár Béla, Altmann Ignác, Bilkei Adolf, br. Exterde Kálmán, Náményi Miksa, Braun Ferencz, Wally György, Rauchsauer Nándor, Parecz Jenő, Herozog Sándor, Fiedler Imre, Kall Lajos, Husz Lipót, Skalák Kálmán, Löwy Eds, Gerő Ármán, Masztig Emil, Angelina József, Dede Károly, Pavlas Kálmán.

Kitartást kívánunk nekik a fáradságokkal teljes esztendőhöz.

— Az aradmegyei helyettes anyakönyvvezetők. Több aradmegyei anyakönyvi kerületben még nem neveztek ki alkalmas személy hiányában helyettes anyakönyvvezetőt. Az illető főszolgabírók ezen még üres állásokra a következőket ajánlják a miniszternek kinevezésre. Mondorlakra Bozgan Sándort, Mácsára Nagy Józsefet, Glogovácra Lengyel Gábor és Elekre Hollósy Kálmánt. Az ajánlottak, kik legnagyobbbrészt jegyző irnokok, mind képesített jegyzők és így kineveztetésök nem fog nehézségbe ütközni.

— Az aradmegyei postaviszonyokat a nagyhalmágyi főszolgabíró rendeletére több községre vonatkozólag rendezték. Hét községnek, melyeknek ezélelőt más-más utolsó posta-állomások volt, Nagyhalma gyot tették utolsó postaállomássá, amely intézkedés a kezelést felette megkönnyíti. — A hét község, melynek ezentul Nagyhalmágy lesz az utolsó posta-állomása, a következő: Acucza, Budesd, Dumbrava, Guravoj, Pleskucza, Rosztocs és Talács.

— Aradváros közlekedésügyi bizottsága mádelután 4 órakor Varjassy Lajos tanácsnok elnökle alatt ülést tart. Mint halljuk, ezen az ülésen fogják tárgyalni az aradi közúti vasúttársaságnak a tanácshoz intézett s általunk körülményesen ismertetett beadványát a lovasúti pálya kiterjesztése érdekében.

— Tornászok a hazafias ünnepen. Az aradi tornaegyesület t. tagjait felkérjük, hogy a 13 hős vértanu gyászünnepélyére minél nagyobb számban megjelenjen sziveskedjenek. Gyülekezés a Zemplényi kávéház előtt d. e. 9 órakor. Aradon 1896. október 5-ikér Dr. Robitsek Agoston elnök, Nagy Sándor titkár-művezető.

— Nagyvárad mérnökök és építészek Aradon. A nagyvárad mérnökök és építészek aradi szaktársaik meghívására jövő héten 12-én és 13-ikán kirándulást terveznek Aradra, melyre már eddig is igen sok a jelentkező. Eredetileg október 5 és 6-ikára tervezték a kirándulást, de azt most közbejött akadályok miatt elhalasztották.

— Kataszteri felmérések. Az orsz. kataszteri felmérés 1896. évi munka-előirányzata a pénzügyminiszteri költségvetés szerint a következőkben foglalható össze: A részletes felmérés Pozsony, Nyitra, Szatmár, Bihar és Arad vármegyék azon részeiben fog rendszeresen folytatattatni, hol a háromszögelés és határleírás legutóbb megejtetett. Továbbá újból részletes felmérés alá kerülnek Temes, Torontál és Bács-Bodrog vármegyék volt katonai határörvidéki részeiben azon községek, melyek a telekkönyvi betétszerkesztésre alkalmas felmérési munkálatokkal nem bírnak. A mérnöki helyssinelés és nyilvántartás különös tekintettel a folyamatban levő, illetve legközelebb megindítandó telekkönyvi betétszerkesztési műveletekre Arad, Bácsbodrog, Baranya, Bihar, Csanád, Csongrád, Esztergom, Fejér, Hajdu, Heves, Nyitra, Pest-Pilis-Soit-Kiskun, Szabolcs, Szathmár, Temes és Torontál vármegyékben fog eszközöltetni.

— Előleptetések a pénzügyi tisztviselők fogalmazási karában. A VI. fizetési osztályba sorozott kir. tanácsos, pénzügyigazgatók száma mint a m. kir. adóhivatalok lapja értesül, 16-ról 21-re fog fölemeltetni, a kik közül 9-en 3000 frtos évi fizetést fognak huzni, míg 12-en

2500 frtot. A pénzügytanácsosok száma 55-ről 54-re fog apadni, de a magasabb fizetési fokozatba 16-an előlépnék. A pénzügyi titkárok száma 236-ról 241-re fog emelkedni s közülük 53 az 1600 frtos fokozatba előlép. A pénzügyi segédtitkárok számát 6-cal szintén szaporítják s így 235 helyett 241-en lesznek a IX. fizetési osztályban; a segédtitkárok közül 57 lép elő a magasabb fizetési fokozatba. A pénzügyi fogalmazók létszáma ötten szintén emelkedik, miéltfogva a rendszeresített létszám 236 helyett 241 lesz: a pénzügyi fogalmazók közül a 900 frtos magasabb fizetési fokozatba 57-en lépnek elő. — Esztendőre hasonló előléptetések várhatók.

— Megyei hid. Levelezőnk írja: Kerülő és Seprős között a Tözfolón új hidat építenek.

— Általános tisztujtás a szomszédban. Perczel Dezső belügyminiszter leiratot intézett Csanádvármegyéhez, melyben elrendeli, hogy az általános tisztujtás ez év végével tartassék meg.

— Járványok a megyében. Levelezőnk több helyről küldenek tudósítást egyes betegségeknek járványszerűleg való fellépéséről. Így a szentkúti pusztán a vörheny, Székudvaron a roncsoló torokloblépett fel. — A betegség továbbterjedése ellen az óvintézkedéseket mindenütt megtették.

— Új plébánia. A ref-kovácsbási róm. kath. plébániát Dessewffy Sándor megyés püspök újra felállította s a plébánosi teendők ellátására Köller Ressel makói segédlelkészt nevezte ki.

— Szolgabíró választás Makón. A Fái Gábor öngyilkossága folytán megüresedett Csanádmegyei központi szolgabírói állást a megyei közgyűlés e hó 7-én tölti be.

— Öngyilkos földművelő. Tegnapelőtt éjszaka Drecsin György, aradi földművelő György-utoza 115 számú házában öngyilkosságot követett el. A mestergerendára felakasztotta magát s meghalt. Az illető igen szép ember, s három gyönyörű férjes leánya van. Drecsin György dacára ennek szerelmi bubánatában követte el szerencsétlen tettét.

— Tűz. Radnai levelezőnk írja, hogy tegnap este a községben ismeretlen okokból tűz támadt, mely csakhamar két házat elhamvasztott. Szerencsére nem volt szél s a radna-lippai tűzoltók gyors közbenjöttének köszönhető, hogy nagyobb kár nem esett.

— Katonazene. Nagy Lajos sörcearnokában ma este változatos programmal hangversenyt rendez a csász. és kir. 38-ik gyalogezred zenekara. Ez lesz az első koncert a zenekar visszaérkezése óta, mire e helyen is felhívjuk a közönség figyelmét.

HYMEN.

Dobos Demeter, világi lakatos tegnap jelentette be esküvőjét az aradi állami anyakönyvvezetői hivatalban. Jegyese Lukács Rozália.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Szombat (október 5.) Lili, énekes színmű.
Vasárnap (október 6.) Délután fél helyárrakkal: Budavárostroma. Este: A veres sapka, népszínmű.
Hétfő (október 8.) Téli apó, egyfelvonásos újdonság; A parasztbeosület, opera.

Milton.

— október 4.

Szinte premier számba ment a tegnapi esti szindarab, Jókai Mór Miltonja, oly régen nem került előadásra az aradi színpadon.

Az igazgatóság sikerült gondolata volt teleleviteni e verses, szép és hatásos drámát, mely a gyér látogatottsággal szemben igen jó előadásban ujttatott fel.

A dráma sok alakja igénybe vette a drámai személyzetnek minden tagját, kik igyekeztek egész jóakarattal törekedtek nehéz, sok helyen fárasztó szerepeiknek megfelelni és törekvéseiket sok siker koronázta.

A czimszerepet Gál Gyula játszotta.

Nagy szerep, sok tanulmányt, hanganyagot kívánó szerep, melynek nehézségeit Gál a közepesnél jóval nagyobb sikerrel küzdte le.

As első felvonásban volt játéka a legmérsékeltebb, leghiggadtabb, utóbb mindinkább elragadta szenvedélyes hibája a tulhangos deklamálás, mely több helyütt érthetelenné vált. Játékának általános jellege különben nívón állott.

Mellette csoportosultak a nagyobb s kisebb szerepek, ki hálás, ki hálátlan természetével. Angyal Ilka bájos jelensége, szívjósága, Tóth Elek nemesszívűsége talán jobban hatott a másik két intrikus szerepnél, melyeket épen olyan jó alakított Tóvölgyi Margit és Tompa Kálmán.

A csoportos jelenetek sikerültek voltak, csak a szünetek, azok voltak végnélküliek.

Aztán csengő mikor jelzi már a felvonás kezdetét?

Az előadás egy negyed tizenegy óráig nyult el.

* Az aradi színtársulat vasárnap október 6-án diszeloadással ünnepli a szabadság hősvértanúinak kegyeletes emlékét. Délután „Budavár bevétele” című történeti színmű kerül színre. Este pedig a „Veres sapka” előadását megelőzőleg ünnepi tableux rendez, a melyben a színtársulat egész személyzete részt vesz. A mai ünnepségén a társulat koszorút helyez a vértanú szoborra.

* A „Lili” mai előadásában lép fel másodszor Pálffy Nina az Antonin és Amelie ketős szerepében. Kivüle a főbb szerepeket, Tolnayné, Hunyadyné, Hunyady, Gyöngyi, Főriss, Gál, Bács és Tóth fogják játszani.

TÁVIRATOK.

A király nevenapja.

Budapest, október 4. (Saj. tud. táv.)

A király nevenapját a szokásos kegyelettel ünnepelte ma meg a főváros lakossága. Az állami és városi középületekre, miniszteriumokra, városházára, megyeházára, egyetemekre, bírósági épületekre, iskolákra kitűzték a nemzeti lobogót. Felzászlózták a dunaparti kikötőt és hajókat. A konzulok saját állami lobogóikat húzták föl zászlórudjaikra.

A hivatalos főistentisztelet a budapesti Mátyás-templomban volt, melynek főhajójában alabárdos koronaőrök állottak sorfalat. A főhajót színültig megtöltötte a közönség és a várbeli tanintézetek ifjúsága. A szentély pad-soraiban ültek Bánffy Dezső báró miniszterelnök, Fejérváry Géza báró, Perczel Dezső, Wlassios Gyula és Jospovich Imre miniszterek. Gromon Dezső és Plósz Sándor államtitkárok, Szalay Imre, a nemzeti muzeum igazgatója. Zichy Nándor gróf, Hunyady László gróf, Ráth Károly főpolgármester, Márkus József alpolgármester, Kullmann főjegyző, Rózsavölgyi tanácsnok, Méző János kir. tanácsos, Beniczky Ferencz főispán, Beniczky Lajos alispán, Sálley Sándor min. tanácsos, Pekáry József főkapitány, Szóhner Antal osztálytanácsos, az idegen államok konzulai, az egyetem és a műegyetem rektorai és dékánai. A katonaságot csak Pókay altábornagy képviselte, mivel a katonaság a helyőrségi templomban ünnepelt. Az istentiszteleten Vaszary Kolos biboros hercegprímás pontifikált Hettyey kanonok, Széchenyi Miklós gróf jáki apát dr. Kohl Medárd titkár, Walter Gyula esztergomi rektor, Bogisich Mikály esperes, Kanovich Béla apátplébános, König pápai kamarás és Nemes Antal dr. segédletével. Az ének és zenekar Szaszkovszky Endre B-dnr miséjét adta elő, melynek magánszólamait Vavrinczonné, Benzáné, Juhász és Várady énekeltek. Ezután Bogisichnak két régi magyar egyházi énekét adták elő. Istentisztelet végén Jókai Mórnak Bogisich által megzenésített király himnuszát énekeltek Vavrincz Mór karnagy o gonakisérete mellett.

A gyülekezet állva hallgatta meg a szép éneket, melynek előadása után a hercegprímás távozott és az istentisztelet véget ért.

A budavári helyőrségi templomban délelőtt 10 órakor ünnepi istentisztelet volt, melyet Ványa Ferencz katonai prépost-plébános celebrált. Az istentiszteleten Lobkovicz herceg hadt. stparancsnok és Rohonczy György altábornagy t. stparancsnok vezetése alatt részt vett az egész tábornoki, a törzstiszti és a tisztikar. Képvisele volt továbbá a legénység minden fegyvernemőől egy-egy díszszakasz által.

Budapest okt. 4. (Saj. tud. táv.)

A vidékről mindenünnen érkeznek táviratok, melyek szerint a király nevenapját mindenütt fényesen megünnepelték.

A nyitrai választás.

Budapest, okt. 4. (Saját tud. táv.)

A képviselőház negyedik bíráló bizottsága ma délelőtt Hegedüs Sándor elnökléte alatt ülést tartott, amelyen megjelentek a küldöttség összes tagjai. Tárgy: a nyitrai választás. Az ügy referálásával Konkoly-Thege Sándor bizottsági tagot bizta meg. Egyben elhatározta, hogy az ódiósus ügyet nov. 12-én d. u. 4 órakor fogják tárgyalni.

Egy ujságíró halála.

Budapest, október 4. (Saj. tud. táv.)

A fiatal ujságíró gárda egy tehetséges tagja Milassin Ottokár, a „Nemzet” belső dolgozó társa, ma reggel a Vörös-Kereszt korházban meghalt. Régóta birkozott végzetes bajával, a mellbetegséggel, amely utóljára is, közel másfél éves szenvedés után, a halálba döntötte. Alig 23 évet élt. Halála a fővárosi zszurnalistikában élénk részvétet kelt.

Az örmény lázadáshoz.

London, október 4. (Saj. tud. táv.)

Az örmény patriarchát tudvalevőleg a porta maga elé cizálta, a patriarcha azonban megtagadta az engedelmességet és bezárkózott néhány száz fegyveres örménynyel a patriarkatusba. A porta erre azzal fenyegette, hogy fegyveres erővel fog rárontani s ma tényleg rendőrök vették körül a patriarkatust, de nem rontottak be az örményekre, kiknek már nincs ételük. Tegnap csönd volt a lázongók között; az örményeknek 200 halottjuk van eddig. A vizsgálat kiderítette, hogy kétségtelen, miszerint a kezdeményezők az örmények voltak.

Hadihajók mozgósítása.

Konstantinápoly, október 4. (Saj. tud. táv.)

A hivatalos körökben a legutóbbi események miatt uralkodó izgalmat még növelte az a hír, hogy az angol kormány újabb három pánczélossal a „Royal Sovereign”, „Resolution” és „Speedy”-vel szaporította a Lemnos öbölben állomásozó angol hajórajt. A török tengerész miniszter minden intézkedést megtett, nehogy az angol hajóraj könnyű szerrel a Dardanellákba bejuthasson. — Az utat torpedókkal zárták el, azonban sok helyütt „Krupp és Armtsrong” ágyúütegeket állítottak fel. — A tengerész miniszter e célból 120,000 fontnyi hitelt kapott. — Több cirkáló hajó készenlétbe helyeztetik.

A török kölcsönök konvertálása.

Konstantinápoly, október 4. (Saj. tud. táv.)

A porta megszakította az Ottomán bankkal némely kölcsönök konvertálására vonatkozó tárgyalásokat, és az „Ellanger és társa” bankkal kezdett alkudozásokat, a mely sokkal kedvezőbb feltételek mel-

lett hajlandó az ügyletbe bele menni, és kész néhány 100,000 fontot ideiglenesen a kormánynak rendelkezésére bocsátani.

KÖZGAZDASÁG.

Aradi heti gabnavásár.

— Saját tudósítónktól. —

Arad, október 4.

Az eső, melyre gazdáink oly nagyon vártak, végre megérkezett, de sajnos, oly kevés volt, hogy a föld alig ázott meg s a szántás még mindig meg nem kezdhető.

A külföldi jegyzések gyöngye irányban mozogtak s ennek hatása folytán nálunk is hanyatló irányzat volt.

A mai behozatal, a tengeri-törés folytán, igen gyenge volt és ezen is csak nyomott áron lehetett tul adni.

Behozatott mintegy 500—600 métermázsa buza és mintegy 1000 métermázsa új tengeri.

Elkelt:

B u z a I-ső minőségű 5 frt 60 krtól 5 frt 70 krig.

B u z a közép 5 forint 40 krtól 5 forint 50 krig.

U j t e n g e r i osőves d. zászaja 4 forint 40 kr.

U j t e n g e r i morzsolt 3 forint 50 kr.

R o s s 4 forint 80 kr.

Z a b névleges jegyzés 5 forint 20 kr.

A r p a névleges jegyzés 4 forint 70 kr.

A szüret.

Nagy-Lak okt. 3. A szőlő egyenlőtlenül érik; a termés jóval gyengébb a múlt évinél. Minőségre nézve alig közepes.

Vinga okt. 3. A szőlő, ahol a filoxera és peronospora el nem pusztította a termést, kielégítő termést adott. A törkölyt a nagy adó miatt nem tartják érdemesnek a gazdák kifőzni és így a törköly hektoliterjét 1 frtjával is alig lehet értékesíteni.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Gyenes és Balog országjelentése. —

Budapest, október 4.

G a b o n a ü z l e t: Buzát ma mérsékeltten kínáltak, a vételkedv szintén mérsékelt volt s az irányzat csendes maradt. Elkelt 18000 métermázsa változatlan áron.

	mmásza	kggramm	frt
Tiszavidéki	150	82.	6.70
"	150	81. ⁵	6.70
"	500	81. ⁵	6.67 ¹ / ₂
"	300	81.	6.70
"	200	80.	6.55
"	300	79.	6.45
"	200	78. ⁷	6.45
Pestvidéki	200	80.	6.50
"	200	80.	6.55
"	300	80.	6.55
"	500	79.	6.47 ¹ / ₂
"	300	79.	6.47 ¹ / ₂
"	300	79.	6.55
Kalocsai	2180	77. ⁴	7.45 ¹ / ₂
Zentai	4000	78.	6.80
Zab	100		6.—
"	100		5.90
"	100		5.85
"	100		5.70
"	100		5.65

H a t á r i d ő ü z l e t: Amerikából igen lanya árfolyamokat jelentettek, ennek dacára változatlanul indult az üzlet búzában és tengeriben s gyenge üzletmenet mellett úgy is zárultak.

Zárul 12 órakor:

Ossi buza	6.28—6.30
Buza május—júniusra	6.70—6.78
Tavaszi rozs	6.04—6.06
Ossi rozs	5.85—5.86
Tengeri május—júniusra	4.45—4.47
Tengeri július—augusztusra	5.40—5.45
Tavaszi zab	5.87—5.89
Ossi zab	5.57—5.58
Repoze	10.80—10.90

K ü l f ö l d: New-York busára 1—1¹/₈, tengerire 1¹/₈—²/₈ alacsonyabb. Chicago: busára 1¹/₈—1⁷/₈, tengerire 1¹/₈—²/₈, alacsonyabb. Páris London és Liverpool szilárd.

E r t é k t ő z s d e: Lanya árfolyamon indult az üzlet, s kedvtelen üzletmenet mellett úgy nemzetközi mint helyi papírok lanyhán zárulnak.

Zárul 12 órakor:

Osztrák hitelrészvény	405.80
Magyar hitelrészvény	498.—
Osztrák államvasut	893.25
Rima-Murányi	287.50
Lombard	118.—

= Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok. 1895. évi október hó 3-án. Hízott sertés árak: 1. Magyar első rendű: 1. Öreg nehéz (páronkint 400 kilgiron felüli súlyban) —. krig. Öreg közép (páronkint 300—400 kilogrammm súlyban) —. krig. Fialat nehéz (pkint 320 kilgiron felüli súlyban) —. 55. krig. Fialat közép (pkint 251—320 kirg súlyban) 54.—55. krig. Fialat könnyű (pkint 200 kilgr. terjedő súlyban) 54.—55. krig II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kilgiron felüli súlybca) —. krig. — Közép (pkint 220—280 kilg. súlyban) —. krig. — Könnyű (pkint 220 kilgrig terjedő súlyban) —. krig. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilgiron felüli súlyban) 53.—54. krig. Közép (páronkint 220—260 kilogramm súlyban) 53.—54. krig. — Könnyű (páronkint 220 kilgrig terjedő súlyban 55.—55.5 krig. Sertés létszám 1895. okt. hó 1-én volt készlet 23072 darab. 1895. október hó 2-án felhajtaton: — darab. 1895. október 2-án elszállított 72 db. 1895. október 3-án maradt készletben 23000 drb. — A hízottsertés üzletirányzata: Változatlan.

S z e s z ü z l e t.

— Október 4. —

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban nyers szesz 51 forint 75 krajczár, kicsinyben 52 forint — krajczár hordó nélkül, per 100 liter % beletérve 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, október 4. d. u. 5 óra.

Buza bánási új	6.20—6.65
Buza tiszavidéki	6.25—6.70
Buza pestvidéki	6.20—6.65
Buza fejmegyei	6.30—6.75
Buza bácskai	6.25—6.70
Rozs új, elsőrendű	5.80—5.85
Rozs új, másodrendű	5.70—5.75
Arpa takarmány	5.—5.30
Arpa égetei való	5.50—6.30
Arpa sörfőzdei	6.90—8.80
Zab	5.80—5.90
Tengeri bánási új	5.65—5.70
Tengeri másnemű	5.50—5.60
Káposzta-repoze bánási új	8.—8.25
Köles	5.25—5.75
Buza márczius—április	6.77—6.78
Buza szeptember—október	3.29—6.31
Buza május—június	—
Rozs szeptember—október	5.65—5.87
Tengeri május—június	4.47—4.49
Tengeri július—augusztus	—
Tengeri októberre	5.44—5.48
Zab márczius—április	5.90—5.91
Zab szeptember—október	5.58—5.60
Káposzta-repoze augusztus—szeptember 1894.	10.85—10.90

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1895. október 4.

Magyar aranyjárdék 4 ^o / ₁₀₀	121.30
Magyar koronajárdék 4 ¹ / ₁₀₀	99.40
Magyar arany 4 ¹ / ₁₀₀	124.—
Magyar ezüst 4 ¹ / ₁₀₀	100.75
Magyar keleti vasut 1876.	121.25
Magyar földtehermentesítési kötvény	97.50
Magyar italmegváltási kötvény	100.25
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	98.75
Magyar nyereségy-sorsjegy kölcsön	159.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	146.—
Osztrák papírjárdék	100.75
Osztrák járdék ezüst	101.—
Osztrák járdék arany	121.50
Koronajárdék	101.25
1860-iki államsorsjegyek	152.—
Osztrák-magyar bankrészvény	1072.—
Magyar hitelbank részvény	438.50
Osztrák hitelbank részvény	406.90
Osztrák-magyar államvasut	398.75
20 frankos arany (Napoleonador)	9.52
Weitzer János gép- és waggongyár részvény	342.—
Német birodalmi márka	58.80
London	120.20
Páris	47.55

Hivatalos árfolyamok

a bécsi áru- és értéktőzsdén.

— Aradi ipar- és népbank pénzváltó-üzlet tudósítása. —

Bécs, 1895. október 4.

Magyar koronajárdék %	100.—
Magyar hitelrészvény	488.—

Osztrák hitelrészvény	406.50
Anglóbank részvény	178.—
Laenderbank részvény	284.—
Bécsi bankkegyesületi részvény	169.—
Osztrák államvasut részvény	394.25
Déli vasut részvény	113.25
Osztrák északnyugati vasut részvény	—
Osztrák északnyugati (Elberölgyi) részvény	285.25
Budapesti villamos városi vasut részvény	—
Salgó-tarjáni részvény	—
Rimamurányi részvény	283.80
Brassói kőszénbánya részvény	—
Dunagőzhajózási részvény	560.—
Lloyd-társulat részvény	570.—
Alpesi bányarészvény	104.90
Union	352.—
Török sorsjegy	78.60

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

H. B. (Kisjenő) Nagyon nehezünkre esnek az ön ügyes tollát nélkülözni. Ha elfoglaltsága s egyéb körülmények akadályozzák is, maradjon velünk s írjon ritkábban. Az említett dolog meg, a küldöttért pedig köszönet és szívélyes üdvölet.

K. Gy. (Borosjenő) Mint látja, már ma megindítottuk. Minél többször sziveskedjék bennünket értesíteni.

Z. Á. (Székesút) Sajnáljuk, nem tehetünk kérelmének eleget.

H. G. (Galsa) A kért számok elfogytak. Sziveskedjék a kiadóhivatalhoz fordulni, ott talán szereshető még egy példány.

Cs. M. (Szeged) Frisebb dolgokat kérünk. A most küldöttet már hozták a lapok. A tárczáért köszönet.

VIZJELZÉS.

1895. évi október hó 4-én reggel 7 órakor észlelt vizállások, időjárás és hőfokok a marosi és tiszai vízmézőzén.

Észlelési állomás	Hőmérséklet °C	Időjárás	Vizállás	
			ostimétri.	estimétri.
Branyicska	+ 9°	felhős	— 28	—
Gyulafehérvár	+ 9°	felhős	—	—
Arad	+ 10°	derült	— 149	—
Makó	+ 13°	derült	— 40	—
Szeged	+ 10°	derült	— 66	—

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vizállásokat jelzi. A — jel a 0 alatti hőmérsék és vizállásokat jelzi. Arad, 1895. október 4.

A m. kir. folyamterméki hivatal.

Aradvárosi

Évadbérlet
8. szám.

színház.

Havibérlet
8. szám.

Szombaton, 1895. október 5-én

Énekes színmű 3 felvonásban. Irák: Hennequin és Milaud. Fordították: Fáy J. Béla és Evva Lajos. Zenéjét szerző: Hervé.

S Z E M É L Y E K:

Antonin Plinhard, tüzér	Hunyady J.
De la Grange Batlière báró	Gyöngyi I.
Saint Hypothése vicomte, nagybátyja	Foriss P.
Bompan, professor	Gál Gyula
René	Tóth Elek
Bousincourt	Bács K.
Bousincourtne	Tolnainé.
Amelie, leányuk	Pálffy Nina
Antonine, unokájuk	Pálffy Nina
Viktorné, szobaleány	Körösy J.
Madame Vioubois	Laskodi A.

Kezdeté 7 órakor.

IDEGENEK NEVSORA.

— Október 4. —

Fehér Kereszt szálloda: Sichtfusz Károly plébános, Datta. Stráda Béla miniszeri biztos, Jászkieő: Holbrand Géza földbirtokos, Tiszaroff. Kálmán Jakab kereskedő, Nagyvárad. Sugár Lajos kereskedő, Budapest. Halász Kornél földbirtokos, Buziás.

Nádor szálloda: Spock Jenőné birtokosné, Villágos. Labdy Antal szakmai gyáros, Szeged. Grozda Péter földbirtokos, Simánd.

Vasúti szálloda: Lendvay Antal fakereskedő, Szeged. Jagedin Elek, földbirtokos, Temesvár.

Felölös szerkesztő: Vass Géza.

Hirdetmény.

Az Aradi Légszeszvilágítási Részvénytársaság a folszámolást és fölslást határozván el, fölhivatnak nevezett társaság hitelezői, hogy követeléseiket a harmadszori közzétételtől számított **hat hó alatt** érvényesítsék, mert ezen határidő leteltével a társaság vagyona a részvényesek közt felosztatni fog.

Aradon, 1895. október 1.

1035

Az igazgatóság.

338/337—1895. k. i. b.

Hirdetés.

Arad szab. kir. város törvényhatósági területén: rendszeresített I. és II. állami anyakönyvi kerületekben az állami anyakönyvvezetők hivatalos óráit következőleg állapítjuk meg:

Hétköznapokon: d. e. 9-től 12 óráig.

„ d. u. 3-tól 5 „

Vasár- és ünnep-

napokon d. e. 9-től 12 „

Arad, 1895. szept. 9-én.

Arad szab. kir. város
közigazgatási bizottsága.

21068/1895.

Hirdetmény.

Közhírré teszük, hogy a morvaországcskir. helytartóság f. évi szeptember hó 14-én 34609 szám alatt kelt hirdetménye szerint Magyarország egész területéről a juhok és kecskék továbbá a ragados tüdőlobbal nem fertőzött törvényhatóságok területéről a szarvasmarhák Morvaországba csakis vasuton, csakis levágás céljából és kirakolag Brünn, Holleschan, Lundenbrug, Neititschein, Nikolsburg, Mähr.-Ostran, Grossnitz, Mähr-Schönberg, Sternberg és Mähr Bubán városokba vihetők be.

Ily szállítmányok marha levelein az állatok rendeltetési helye világosan feltüntetendő és a marhaleveleken állami állatorvos által igazolandó, hogy az állatok származási heije járványmentes, hogy az állatok megvizsgáltattak és teljesen egészségesnek találtattak.

Arad, 1895 október 2-án

A városi tanács.

21303/1895.

Hirdetmény.

A német m. kir. földmívelésügyi miniszteriumnak 72233/95 sz. a kelt rendelete nyomán közhírré teszük, hogy a csehországi cs. kir. helytartóság f. évi szeptember 24-én 148201 sz. a kelt távirati közlése szerint Magyarország egész területéről a juhok és kecskék, továbbá a ragados tüdőlobbal nem fertőzött törvényhatóságok területéről a szarvasmarhák Csehországba csakis vasuton csakis levágás céljából és kizárólag Aussig, Braunau, Brül, Budweis, Caslau, Falkenau, Gabloncz, Giczin, Jungbunlau, Karlsbad, Kolin, Leitmeritz, Marienbad, Melnik Pardubitz, Pisek, Kaudnitz, Rumburg, Saar, Schmidchov, Teplitz, Tetschen, Trautenau, Prága, Holleschovitz, és Reichenberg városokba vihetők be.

E szerint gazdasági és hasznos marha bevitele Csehországba egész Magyarország területéről tilos. A jelen hirdetmény a ragados tüdőlobbal fertőzött törvényhatóságokból származó szarvasmarhák és a magyarországi sertések bevitele tekintetében fennálló eddigi intézkedéseket nem érinti.

Arad 1895. okt. 2.

A városi tanács.

497/895. sz.

Árverési hirdetmény.

Alólirt kiküldött bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbírórság 3341—42. számú végzése következtében Trutia Péter ügyvéd által képviselt Bukorovits György és neje javára Kovács Mátás és neje szül. Botka Katalin ellen 500 forint és 300 forint járulékaik erejéig 1895. évi augusztus hó 30-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 568 frt 25 kr-ra becsült buza, szalma, gazdasági eszközök és egyéb ingók nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a pécskai kir. bíróság 3054/1895. sz. végzése folytán a helyszínen vagyis alperesek ó-pécskai tanácsukon leendő eszközzésére 1895. évi október hó 21-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Pécskán, 1895. évi okt. hó 3-án.

Klein Henrik

bir. végrehajtó.

764/1895. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a tűzörsegi laktanya épület nagyobb és kisebb pinczehelyiségeinek bérbeadása iránt folyó évi október hó 14-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár 170 frt évi bér.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban. Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők. Arad sz. kir. város gazdasági székének 1895. évi szept. hó 30-án tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay Gyula
aljegyző.

20191/1895.

Hirdetmény.

Arad szab. kir. város közönségének az 1896. évre vonatkozó költségeloirányzata úgy a városi tisztii nyugdíjalapnak 1896. évi költségeloirányzata a tanácsnak és a hármass bizottságnak üléséről felvett jegyzőkönyvek valamint a bevétel és kiadás tételeit felvilágosító mellékletek f. évi szeptember hó 23-ik napjától folyó évi október hó 7-ik napjáig bezárólag a városház tanácsstermében közszemlére kitétetnek.

Szabadságában áll azokat az adozó polgároknak megtekinteni és azokra észrevételeiket írásban a f. évi október hó 9-én tartandó rendes közgyűlés előtt legalább 5 nappal a tanácshoz betérjeszteni.

Arad, 1895. szeptember 21-én.

A városi tanács.

765/1895. gazdsz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a jelenleg Répási Pál által bérelt, a Kossuth-utcai iskolaépület alatt a kapu bejáratától balra fekvő pinczehelyiségnek 1895. évi január hó 1-től való bérbeadása iránt folyó évi október hó 14-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár 40 frt évi bér.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági székének 1895. évi szept. hó 30-án tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay
aljegyző.

15926/1895.

Hirdetmény.

A földmívelésügyi m. kir. miniszterium intézvénye nyomán közhírré tesszük, hogy az idei őrszi katonai lóvásár Aradon f. évi október hó 7-én fog megtartatni.

A részletes tervezet a levéltárban megtekinthető.

Arad, 1895. július 24.

A városi tanács.

19126/1895 sz.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú kereskedelmiügyi m. kir. miniszterium leirata alapján közhírré teszük, hogy Abazzia (voloscai járás) gyógyfürdő területén a házaló kereskedést a fennálló házalási szabályat 17 §-ában s az ezen szakaszt kiegészítő későbbi rendeletekben bizonyos vidékek lakóinak biztosított jogok épségben tartása mellett, az évenkénti fürdőidény alatt vagyis minden év október hava 16-ától, május hó 15-éig eltiltatott.

Arad, 1895. szeptember 4-én.

A városi tanács.

766/1895 g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad szabad kir. város gazdasági széke a jelenleg Kohn Jakab által bérelt a város tulajdonához tartozó felső marosparti 1—2 sz. 687⁸⁰/₁₀₀ ö, továbbá ezen falerakó és jelenleg Reisinger A. S. által bérelt falerakó hely között fekvő az előtt út gyanánt használt 140²⁰/₁₀₀ ö területű falerakóhelynek folyó évi október hó 1-től való bérbeadása iránt folyó évi október hó 14-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási ár ölenként 40 kr. évi bér.

Bánompénzül leteendő a ölenként számított kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1895. évi szept. hó 30-án tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay Gyula
aljegyző.

AZ
Aradi Közlöny
kiadóhivatala.

Könyv-
kötészeti
műintézet.

ARADI
NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
KÖNYVNYOMDAI ÉS KÖNYVKÖTÉSZETI
MŰINTÉZETE

ARADON,

fő-ut 51. sz. Arad-csanádi vasutak palotájában.

Ezennel van szerencsénk a tetemesen megnagyobbított és a legdivatosabb betű-
kel, valamint egy amerikai, három nagy gyorsajtó, nemkülönben betűtömöntő-, simító-
perforáló-, fűző-, vágó- és más egyéb segéd gépekkel ujonnan felszerelt és légszeszajtó
erőre berendezett

könyvnyomdai műintézetünket

a n. é. közönség becses figyelmébe és pártfogásába ajánlani.

Nyomdánk oly módon van felszerelve, hogy nemcsak az összes vidéki hanem
bármely fővárosi nyomdával kiállja a versenyt, úgy nyomdatermeink pontos tiszta, hi-
bátlan tetszetős kiállításra, mint azok mersékelt ára tekintetében.

Könyvnyomdánk nagyobbítása alkalmával **könyvkötészetünket** is ujon-
nan felszereltük s így minden e szakkörben vágó munkák készítését a legdiszesebben és
pontosan eszközöljük.

Továbbá felkaroltuk a legkülönbözőbb **papirzsák és zacskók** gyártását
valamint cégnyomással való ellátását tetszésszerű kiállításban a legméréskeltebb árak
mellett.

Kiváló tisztelettel

Aradi nyomda részvénytársaság.

Telefon sz.
151.

Telefon sz.
151.

T. üzletfeleink szives tudomására hozzuk továbbá, hogy
Révész Nándor könyv- és papirkereskedő urat
(Szabadságtér 20. sz. TELEFON 265. SZ.) képviselőséggel ruháztuk fel,
ki elfogad minden a nyomdánkat valamint az
„ARADI KÖZLÖNY”
kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Nyomtatványok

készítetnek:

Napi-, hetilapok,
továbbá
szaklapok és folyóiratok előállítás
különböző és jutányos kivitelben;
bármily terjedelmű regények,
elbeszélések
és egyéb művek nyomtatása és kiadása.
Meghívók,
tánczrendek, névjegyek, gyászjelentések
a legdiszesebb kiállításban.
Jegyzékek számlák, czimkártyák, le-
vélpapírok és borítékok leggyor-
sabban olcsón készítetnek.

Könyvkötészetünk
nagy súlyt fektet különféle
dizsmunkák készítésére külföldi
minták szerint
írómappák, ékszerdobozok,
képkeretek,
tánczrendek,
bőrmetszett és bőrdombormű
- legdiszesebb
és legizlésesebb kivitel-
ben.

Vidéki megrendelések
pontosan teljesítetnek.

Papirzacskó
gyár.

Betű-
tömöntőde.